

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Спеціальність 211 – “Ветеринарна медицина”

14.06.24р

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри акушерства і біотехнології
репродукції тварин, доцент
Івасенко Б.П.
“05” 06 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: «ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПАТОЛОГІЙ МОЛОЧНОЇ
ЗАЛОЗИ ТА МАТКИ У СУК»

Виконавець Казанець Катерина Віталіївна

Керівник доцент Івасенко Б.П.

Рецензент проф. Рубленко О.В.

Я, Казанець Катерина Віталіївна, засвідчую, що
кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

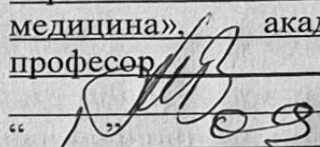
Біла Церква – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Спеціальність 211 – “Ветеринарна медицина”

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Гарант ОП 211 «Ветеринарна
медицина», академік НААНУ,
професор

Рубленко М.В.
2022

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу здобувачу

Здобувач **Казанець Катерина Віталіївна**. Тема: «**Взаємозв'язок патологій молочної залози та матки у сук**».

Затверджено наказом ректора № ___ від _____

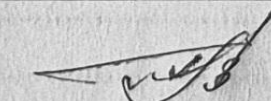
Термін здачі студентом готової кваліфікаційної роботи в деканат: до «10» червня 2024 р
Перелік питань, що розробляються в роботі. Вихідні дані:

- відслідкувати взаємозв'язок патологій молочної залози та статеві системи у сук, а саме новоутворень;
- визначити основні методи терапії сук та їх ефективність при приватній ветеринарній клініці «SmartVet» м. Боярка;
- виявити винекнення рецидивів новоутворень попередньо не уражених молочних пакетів із подальшими онкологічними захворюваннями статеві системи самок;
- на основі виконаної роботи зробити висновки і дати рекомендації власникам тварин.

Календарний план виконання роботи

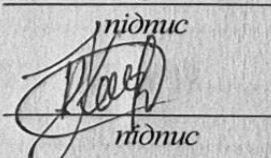
Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	10.09.2022-10.09.2023	Виконано
Методична частина	17.10.2022-30.12.2023	Виконано
Дослідницька частина	01.01.2023-30.12.2023	Виконано
Оформлення роботи	20.01.2024-18.05.2024	Виконано
Перевірка на плагіат	10.06.2024	Виконано
Подання на рецензування	11.06.2024	Виконано
Попередній розгляд на кафедрі	22.05.2024	Виконано

Керівник кваліфікаційної роботи,

доцент Івасенко Б. П.
вчене звання, прізвище, ініціали

Здобувач

підпис

Казанець К.В
прізвище, ініціали

Дата отримання завдання “10” вересня 2022 р.

ТИТУЛЬНА СТОРІНКА

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА **ОШИБКА!**
ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.

ЗМІСТ	3
АНОТАЦІЯ	4
ВСТУП	6

РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ..... 11

- 1.1. Етіологія новоутворень матки та молочної залози у сук..... 11
- 1.2. Принцип класифікації пухлин і різновид новоутворень молочної залози та статевих органів самок відповідно до органоспецифічності **Ошибка!**
Закладка не определена.
- 1.3. Патогенез виникнення новоутворень та алгоритм діагностики молочної залози та статевих органів сук..... **Ошибка! Закладка не определена.**
- 1.4. Методи лікування сук із патологією матки та молочної залози. **Ошибка!**
Закладка не определена.
- 1.5. Заключення з огляду літератури..... **Ошибка! Закладка не определена.**

РОЗДІЛ 2. ВИБІР НАПРЯМКІВ ДОСЛІДЖЕНЬ, МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ВИКОНАННЯ РОБОТИ. **ОШИБКА!** ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.

- 2.1. Матеріали і методи досліджень..... **Ошибка! Закладка не определена.**
- 2.2. Характеристика приватної ветеринарної клініки «SmartVet» м. Боярка

РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИ ВЛАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. **ОШИБКА!** ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.

- 3.1. Поширення хвороб матки і молочної залози у сук **Ошибка!** **Закладка не определена.**
 - 3.2. Постановка діагнозу
- 3.3. Клінічні ознаки при новоутвореннях на молочній залозі в сук та етіологія їх розвитку
 - 3.4. Показання та методика проведення оперативного методу лікування
 - 3.5. Оперативне видалення уражених новоутвореннями молочних залоз у сук
 - 3.4. Методи терапії за патологій молочної залози і матки **Ошибка!**
Закладка не определена.

3.6. Економічні витрати при оперативному методі лікування **Ошибка!**
Закладка не определена.

РОЗДІЛ 4. АНАЛІЗ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ.....	ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.
ВИСНОВКИ.....	12
ПРОПОЗИЦІЇ.....	13
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	14
ДОДАТКИ.....	65
АНОТАЦІЯ	

Казанець Катерина Віталіївна. «Взаємозв'язок патологій молочної залози та матки у сук».

У роботі висвітлено поширеність новоутворення молочних залоз та матки у собак, що є патологією акушерсько-гінекологічні захворювань, та складає - 20,2% із загальної кількості звернень власників тварин, із незаразною нозологією. З цих 4,6% випадків стосувалися новоутворень взагалі, у тому числі 2,1% - пухлини молочних залоз та 0,9% - новоутворень статевій системі. Середній вік собак, у яких зустрічається вище зазначена патологія, становить 7-10 років, тобто 62,4% від загальної кількості звернень різних вікових груп.

При зверненні сук із патологією молочної залози та матки, ми не зазначали більших передумов залежно від порід собак. Проте відзначимо, що серед чистокровних самок і помісей таких 29,3%, серед німецьких і східноєвропейських вівчарок – 25,0%, серед тер'єрів і бульдогів – 16,6%, серед пуделів – 12,5%.

При анамнезі у сук, що надходили із онкологічними захворюваннями молочної залози і матки нами зібрано, що у деяких тварин із новоутвореннями спостерігалася несправжня вагітність, тобто у 10 тварин (41,7%), у ще 5 (20,8%) собак взагалі не народжували, а у 4 (16,7%) сук приплід реєструвався один або два рази, ще 5 (20,8%) хворіли на метрит в минулому.

Рекомендується у якості ефективного оперативного методу лікування собак за новоутворень молочної залози застосовувати регіональну

мастектомію з врахуванням особливостей відтоку лімфи – видалення враженої залози разом з відповідним лімфатичним вузлом із проходженням курсу хіміотерапії та рекомендації для проведення оваріогістеректомії.

Магістерська викладена на 65 сторінках комп'ютерного друку, містить 5 таблиць та 10 рисунків. Список джерел літератури складений з 31 найменувань.

Експериментальна частина магістерської роботи виконувалася в умовах приватної ветеринарної клініки «SmartVet» м. Боярка».

Ключові слова: новоутворення, молочні залози, суки, мастектомія, лікування.

SUMMARY

Kateryna Kazanets. "Interrelation of mammary gland and uterus pathologies in bitches".

The paper highlights the prevalence of mammary gland and uterine neoplasms in dogs, which is a pathology of obstetric and gynaecological diseases, and accounts for 20.2% of the total number of pet owners' visits with non-contagious nosology. Of these, 4.6% of cases were related to neoplasms in general, including 2.1% of mammary tumours and 0.9% of genital tumours. The average age of dogs with the above pathology is 7-10 years, i.e. 62.4% of the total number of visits of different age groups.

When treating bitches with mammary gland and uterine pathology, we did not note any greater prerequisites depending on the breed of dog. However, it should be noted that among purebred females and crossbreeds, the proportion of such dogs was 29.3%, among German and Eastern European shepherds - 25.0%, among terriers and bulldogs - 16.6%, and among poodles - 12.5%.

In the history of bitches admitted with mammary and uterine oncological diseases, we found that some animals with neoplasms had a false pregnancy, i.e. 10 animals (41.7%), another 5 (20.8%) did not give birth at all, and 4 (16.7%) bitches had litters registered once or twice, another 5 (20.8%) had metritis in the past.

It is recommended to use regional mastectomy with consideration of lymphatic drainage, i.e. removal of the affected gland together with the corresponding lymph node with chemotherapy and recommendations for ovariohysterectomy as an effective surgical method of treatment of dogs with mammary tumors.

The master's thesis is presented on 65 pages of computer printing, contains 5 tables and 10 figures. The list of references consists of 31 items.

The experimental part of the master's thesis was carried out in the conditions of the private veterinary clinic "SmartVet" in Boyarka.

Keywords: tumors, mammary glands, dogs, mastectomy, treatment.

ВСТУП

Актуальність. Наразі у світі налічується понад 400 різних порід собак, які суттєво відрізняються за розмірами (від 15 см до 1 м), живою масою (від 0,6 до 110 кг), типом шерсті, мастю та екстер'єром. До великих порід належать, наприклад, доги, сенбернари, ньюфаундленди, мастіно наполітано і т. д. Ще недавно їх розглядали як вірних службовців, проте з 70-х років відомчі організації відмовляються від їхньої послуги.

Рівень функціональної здатності сук відіграє важливу роль для їхніх власників, багато з яких тримають цих тварин для того, щоб отримувати прибуток від продажу їхнього потомства. Тому нормальне функціонування статевої системи сук є ключовою умовою для досягнення нормальної репродуктивної здатності та ефективного ведення господарства.

Однак значна кількість власників тварин тримає сук не для розведення, тому вони ставляться до проявів статевої циклічності зі схвальністю, вважаючи їх додатковим джерелом непередбачуваних проблем. У цей період сука може бути важко контрольована, кобелі можуть бути агресивними, а якщо сука залишиться вагітною, виникає проблема догляду за її цуценятами.

З метою запобігання статевої циклічності в сук власники часто використовують анестральні гормональні препарати. Однак застосування таких препаратів може мати негативний вплив на морфологію статевих органів суки, що часто призводить до розвитку новоутворення новоутворень.

Захворювання молочної залози та матки у сук представляють серйозну проблему для ветеринарної медицини, яка вимагає глибокого розуміння та вивчення. Рак молочної залози та патології матки вважаються одними з найпоширеніших онкологічних захворювань у сук, що можуть серйозно позначитися на їхньому здоров'ї та якості життя. Розуміння взаємозв'язку між

цими патологіями є крайньо важливим для розробки ефективних стратегій діагностики, лікування та профілактики.

Однією з ключових проблем у дослідженні взаємозв'язку патологій молочної залози та матки у сук є недостатність систематичних та об'єктивних даних про їхню епідеміологію, етіологію та патогенез. Хоча деякі фактори ризику, такі як генетичні та гормональні, були визначені, додаткові дослідження необхідні для встановлення повного спектру факторів, що впливають на розвиток цих захворювань.

Мета даної магістерської роботи полягає в аналізі взаємозв'язку патологій молочної залози та матки у сук, вивченні їхньої епідеміології, клінічних ознак, діагностики, лікування та профілактики. Це дозволить поглибити розуміння механізмів розвитку цих захворювань та розробити рекомендації для ветеринарних клінік щодо їхньої ефективної діагностики та лікування.

У рамках цієї роботи буде проведений огляд літератури щодо епідеміології, патогенезу, клінічних проявів та лікування патологій молочної залози та матки у сук. Також будуть розглянуті сучасні підходи до діагностики захворювань та розроблені рекомендації для їхнього управління та профілактики.

Отже, дана магістерська робота спрямована на заповнення прогалин у нашому розумінні патологій молочної залози та матки у сук, їхній епідеміології, діагностиці та лікуванні, а також на розробку практичних рекомендацій для ветеринарних клінік з урахуванням сучасних наукових досягнень у цій галузі.

Мета та завдання для виконання роботи зазначені наступні:

- вивчити характеристики приватної ветеринарної клініки «SmartVet» м. Боярка;
- відслідкувати взаємоз'язок патологій молочної залози та статевої системи у сук, а саме новоутворень;
- вивчити вікову динаміку поширення зазначених патологій у сук;

- вивчити поширеність новоутворень матки і молочної залози у сук, залежно від їх породи;
- визначити основні методи терапії сук та їх ефективність при приватній ветеринарній клініці «SmartVet» м. Боярка;
- виявити винекнення рецидивів новоутворень попередньо не уражених молочних пакетів із подальшими онкологічними захворюваннями статевої системи самок;
- на основі виконаної роботи зробити висновки і дати рекомендації власникам тварин.

Об'єкт дослідження було новоутворення молочної залози і статевих органів у сук.

Предмет дослідження поширеність новоутворення у сук, клінічна картина, різновид методик лікування, виявлення найефективніших в умовах клініки, вияв рецидивів новоутворення.

Методи дослідження. Відповідно до зазначеної мети при виконанні досліджень використовували, клінічні, лабораторні, гістологічні, УЗД-діагностика, рентген діагностика та статистичні методи досліджень.

Практичне значення одержаних результатів. Дані методи дослідження надали змогу нам виявити, класифікувати та правильно підібрати лікування новоутворень молочної залози і матки у сук та визначити подальші рекомендації для власників тварин для уникнення рецидивів.

РОЗДІЛ 1.

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

1.1. Етіологія новоутворень матки та молочної залози у сук

Фактори, що спричиняють появу і розвиток пухлин, називають канцерогенами. Їх також називають канцерогенними агентами або факторами. Наразі існують три основні групи канцерогенних агентів: фізичні, хімічні і біологічні. Процес утворення пухлин під впливом цих чинників називають канцерогенезом. Існують декілька груп теорій, які пояснюють причини виникнення пухлин, зокрема:

- фізико-хімічна,
- вірусно-генетична,
- дизонтогенетична
- поліетіологічна.

Фізико-хімічна теорія вважає, що різноманітні фізичні і хімічні чинники можуть спричинити ріст пухлин. З давніх часів було помічено, що різні подразнюючі агенти можуть призвести до раку. Це стало основою для створення в 1885 році теорії "подразнення" Р. Вірхова, яка в сучасному розумінні вважається фізико-хімічною теорією.

До фізичних канцерогенів належать три групи чинників: сонячна, космічна і ультрафіолетова радіація; іонізуюча радіація; радіоактивні речовини. Ефект ультрафіолетової радіації на канцерогенез залежить від дози та тривалості опромінення. Низькі дози ультрафіолетових променів можуть стимулювати канцерогенез, але не призводять до негайного виникнення пухлин. Довготривала дія ультрафіолетових променів може сприяти

формуванню як доброякісних, так і злоякісних пухлин, переважно на відкритих шкірних ділянках.

Хімічні сполуки також можуть підсилити канцерогенний ефект ультрафіолетової радіації. Іонізуюче опромінення може бути електромагнітним або корпускулярним. Хімічні канцерогени можуть мати

ВИСНОВКИ

1. У клініці «SmartVet», м. Боярка приватної лікарні ветеринарної надходить значна кількість патологій статевих органів та молочних залоз у сук, через акушерсько-гінекологічні захворювання, складає - 20,2%. З цих 4,6% випадків стосувалися новоутворень взагалі, у тому числі 2,1% - пухлини молочних залоз та 0,9% - новоутворень статевої системи.

2. Патології репродуктивної системи найчастіше виявляються у сук, становить близько 7-10 років. Під час аналізу анамнезу було виявлено, що деякі тварини з пухлинами молочних залоз та матки мали випадки несправжньої вагітності 10 (41,7%) тварин, 5 (20,8%) собаки зовсім не народжували приплід, а 4 (16,7%) народжували приплід або один або два рази, і ще 5 (20,8%) мали минулі випадки метриту.

3. За лікування тварин із наявними новоутвореннями молочної залози, використовуючи хіміотерапію, одужали 25,0%, загинули 6,2%. За використання методики із видаленням органу разом із регіональним лімфовузлом, одужало також 25,0% та загинуло 6,2 %.

4. При комбінуванні консервативного та оперативного методу терапії, одужало 31,2%, загинуло 6,2 %. За використання хіміотерапії при новоутворенні матки, одужало 25,0% та загинуло 12,5%. При оперативному лікуванні, видаленні органна із регіональним лімфовузлом, одужало 37,5%, при комбінованій методиці одужало 25,0 %.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Для виявлення патологій матки впроваджувати методи ультразвукової діагностики, особливо у сук старшого віку, що дозволить більш об'єктивно встановити діагноз і обрати оптимальний метод терапії.

2. При діагнозі новоутворення молочної залози та (або) матки застосовувати комбінування хіміотерапії та оперативного лікування із видаленням регіонального лімфовузла.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Патологічна анатомія / Навчальний посібник/ В.М. Благодаров, П.І. Червяк, К.О. Галахін та ін. / Київ «Генеза», 1997. – 5011 с.
2. Мисак А.Р. Особливості хірургічного видалення пухлин молочної залози у сук. Біологія тварин. Львів, 2014. Т. 16, № 2. С. 77–85.
3. Mullin, C., & Clifford, C. A. (2019). Histiocytic sarcoma and hemangiosarcoma update. *Veterinary Clinics: Small Animal Practice*, 49(5), 855-879.
4. Анатомія свійських тварин: Підручник / С. К. Рудик, Ю. О. Павловський, А64 Б. В. Криштофорова та ін.; За ред С. К. Рудика. — К.: Аграрна освіта, 2001. — 575 с.: іл. ISBN
5. Prouteau, A., & André, C. (2019). Canine melanomas as models for human melanomas: Clinical, histological, and genetic comparison. *Genes*, 10(7), 501-510.
6. Rossmeisl, J. H. (2014). New treatment modalities for brain tumors in dogs and cats. *Veterinary Clinics: Small Animal Practice*, 44(6), 1013-1038.
7. Sledge, D. G., Webster, J., & Kiupel, M. (2016). Canine cutaneous mast cell tumors: A combined clinical and pathologic approach to diagnosis, prognosis, and treatment selection. *The Veterinary Journal*, 215, 43-54.
8. Фізіологія та патологія молочної залози у тварин: Навчальний посібник / за заг. ред. А.В. Березовського та М.І. Харенка. – К.: ДІА, 2018. – 476 с
9. Загальна хірургія: підручник / С. Д. Хіміч, М. Д. Желіба, І. Д. Герич та ін.; за ред. С. Д. Хіміча, М. Д. Желіби. – 3-є вид., перероб. і доп. – Київ: ВСВ "Медицина", 2018. – 608 с

10. Клінічна онкологія: навч. посіб. / Ю. В. Москаленко, І. О. Винниченко, Р. А. Москаленко та ін.; за ред. Ю. В. Москаленко. – Суми: Сумський державний університет, 2020. – 212 с. ISBN 978-966-657-837-5
11. Liang H., Fan J. H., Qiao Y. L. Epidemiology, etiology, and prevention of esophageal squamous cell carcinoma in China. *Cancer Biol Med.* 2017;14(1):33– 41. DOI: 10.20892/j.issn.2095-3941.2016.0093